

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר

עיונת רבי יהודה החסיד המפואר

נכתב על ידי אב וראשון לכל החסידים

הקדוש האלקי רבי יהודה החסיד זצוקלה"ה
על פיו יצאו ועל פיו יבואו בני ישראל לדורות עולם להזהר בחרדת קודש

מהדורה מאירת עיניים מוגהת ומדוייקת

ראה זה חדש מחובר סביב לו

השוואות מכל נוסחאות וכתבי היד ודפוסים ראשונים של צוואת רבינו

אוצר בלום של פסקי הלכות הנוגעים למעשה ערוכים ומסודרים
עם הכרעות הפוסקים בכל האופנים המצויים

מלוקט מאלפי ספרי שו"ת ופוסקים שנשארו ונתנו בדברי רבינו
בתוספת הערות מספרי הראשונים והאחרונים

נלקט ונערך ברוב פאר והדר בעזה"י ע"י

הרב **שמעון גוטמן** שליט"א

חבר מערכת אוצר הפוסקים

דיין בבד"צ לממונות הישר והצדק אלעד יע"א

יצא לאור שנת תשע"א לפ"ק

בדפוס וינציה סימן נו:

איש בארץ שווארין לא יגדל נערים שיזכו ישיבה

ארץ שווארין לא תגדל נערים שיזכו לישיבה

ארץ שווארין לא תגדל נערים שיזכו לישיבה

ארץ שווארין אינה מגדלת נערים שיזכו לישיבה

א. כוונת רבינו

שווארין היא מדינת אשכנז. כתב ביד אפרים כנראה שארץ שווארין הוא מדינה אחת במדינת דייטשלאנד אשר כעת איננו ידוע לנו כי נתפזרו השוארין בכל המדינות. ובשבעים תמרים כתב עיין מש"כ בצוואה (נ"א) לענין הדברים שנאמרו שמה וכן נאמר גם כאן לענין הזה ופשוט. ובמקור חסד כתב מצינו לרבותינו חכמי התלמוד ע"ה שלפני פטירתם הגידו עתידות כבסנהדרין (י"א). שמואל הקטן אומר בשעת פטירתו שמעון

מקורות והארות

ורחמנים בטבע אף חלבן מגדל טבע כיוצ"ב, וכשיונק מנכרי מוליד את הטבע מהם והוא בר"ן (ע"ז ריש פרק אין מעמידן) (שם ביבמות ובע"ז) דחלב מאכילת (השמטות לסימן ג') דחלב הטמאה תכניס טומאה ודעות כחובות זכר. (מערכת מ' אות ז') כתב, מינקת לא יניק התינוק מעכו"ם אם אפשר רע וכו' עיי"ש. בשמירת הנפש (אות א' הערה ו') כתב, שמעתי בשם הרה"ק מהר"ם מפרימישלאן זלה"ה שאמר שהאי תינוק שיונק מעכו"ם לבסוף הוא רועה זונות ר"ל, והוא בדוק ומנוסה. ובש"ך (יו"ד סימן פ"א סקכ"ז) כתב, דאע"ג דקטן האוכל שרצים ורמשים וכו' (ח"ב סימן מ"ח)

וישמעאל לחרבא וחברוי לקטלא ושאר עמא לביזא ועקן סגיאין עתידי למיתי על עלמא וכו', ושם (קא.) כשחלה ר"א נכנסו תלמידיו אצלו אמר להם חמה עזה יש בעולם וכו', ובקדושין (עב.) אמר הומניה איכא בכבל וכו', ועיין מנחות (קט.) תוד"ה מתחילה שלשה דברים הגיה רבינו קלונימוס אביו של רבינו משולם כמפי נבואה בשעת פטירתו וכו', ומצינו כעין דברי רבינו על ארץ מיוחדת שלא תזכה לישיבה בקדושין (מט.) עילם זכתה ללמוד ולא זכתה ללמד^א, ורבינו ואביו חסידי עליון ראויים שתשרה עליהם רוח הקודש ונקרא מבני זמנם בכינוי נביאים^ב, ולהם יאתה להגיד על העתיד כי דבר ה' היתה עמם ומלחו על לשונם וזכותם יעמוד לנו וכו'^ג.

מקורות והארות

המשטר להציק ליהודים, עד שאחד מהם הראה לו את דברי צוואת רבי יהודה החסיד (צוואה נ"ו) איש מארץ שוואבין לא יגדל נערים שיזכו לישיבה. [והבין שפירוש הדברים שלא יזכו לעשות ישיבה בשוואבין], אז נבהל ונשתומם מרוח קדשו על רבי יהודה החסיד, והחל להגות רבות בספריו, וכו'.

ב. בהקדמה בתולדות.

ג. ואפשר דרבינו בא לרמוז על הגלות עפ"י מש"כ הרד"ק בפירושו על הנביא שגלות בניי תהא בארץ אשכנז, דכתיב עובדיה (א, כ) וגלות החל הזה לבני ישראל אשר כנענעים עד צרפת וגלות ירושלים אשר בספרד ירשו את ערי הנגב. וברד"ק וגלות החל הזה, הוא גלות טיטוס שהגלה בארצות והם העמים ארצות אלמניי"א ואשקלוניי"א וצרפת הוא שקורים פרנצ"א, וארצות ספרד שקורים ספני"א, ובני ירושלים הם שגלו בספרד, ואחרים גלו לשאר ארצות הנזכרים שהיו ברשותם והתפשטו בארצות, ומארצות אלו גלו מעצמם אותם שהם היו בארצות ישמעאל, ואומרים בקבלה כי בני ארץ אלמניי"א היו כנעניים כי כשפנה כנעני מפני יהושע כמו שכתבנו בספר יהושע הלכו להם לארץ אלמניי"א ושקלוניי"א 'שקורין ארץ אשכנז' ועוד היום קוראים אותם כנעניים ויונתן תרגם הפסוק כן וגלות עמם הדין דבני ישראל, ע"כ. ושם רבינו לא רצה לאסור לדור שם על פי מה שכתוב בספר חסידים (סימן תכ"ד) שלא לגזור חרם שלא לדור בעיר וכדומה ולכן הזהיר רבינו באופן זה לא יגדל נערים וכו'.

א. ישיבה כבר מצינו דחז"ל שהכוונה למקום שישמאספיק ללמוד ראה אבות (ב, ז) (כח.)

ב. רבי יצחק ישעי' וייס בחוריה (קג.) שלח אלי המעשה דלהלן ששמע זה מכלי ראשון: הגאון רבי שמעון שוואב אב"ד קהילת 'עדת ישראל' של יוצאי אשכנז בניו יורק, בעמח"ס מעיין

מדוע יקרים בעיניו כבודו של ריה"ח - הגאון ר"ש שוואב כיהן בגרמניה כדומ"ץ בדראמשטאט, לאחר עלות הרשעים לשלטון והתחלת הצרת רגלי היהודים בגרמניה וגזרת השחיטה, נטש את רבנותו זו ונתמנה לרב בעיירה אייכנהאוזין שבמדינת שוואבין, למרבה הפלא בעיירה זו היו ראשי השלטון והמשטרה נוחים ליהודים, וכמעט לא הורגשו בה רדיפות נגד היהודים, כשנסגרו כל הישיבות בגרמניה, שבו בחורים רבים לסביבת העיר, ואז עלה בדעת הגר"ש שוואב לנצל את טוב ליבם של ראשי העיר ולפתוח ישיבה בעירו. ואכן פנה לראש המשטרה המקומית ולראש העיר, ושניהם אישרו לו בשתיקה לפתוח ישיבה. משקיבל אישור, פנה לתלמידים שישבו בבתייהם שיתקבצו לעירו, ונקבע יום שבו תחל הישיבה לפעול בבית מדרש ובהשמעת שיעורים. אך להפתעתו הרבה, בלילה שלפני יום הפתיחה המיועד הגיעה אליו לפתע ראש המשטרה, ואמר לו שימלט מהרה מהעיר הוא וכל אשר יכול, כי הגיעה פקודה מהגאסטפו לעצרו, ואכן נמלט הגר"ש מעירו וברח לארה"ב. שם סיפר למכיריו את הסיפור התמוה הזה, שבדיוק ברגע שנפתחה הישיבה החל